

Arkeol. 218/21.4.2015

MUSEOVIRASTO

PL 913

00101 HELSINKI

p. (09) 40 501

www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: Parainen	Muinaisjäännösrekisteritunnus: -		
Nimi: Korppoon kotiseutumuseo	Ajoitus: historiallinen		
Kohteen tyyppi: asuinpaikka	Tyypin tarkenne:		
Kohteen laajuus: 0,5 ha	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: Maanpinnalle näkyvät rakenteet			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
ruksi: X	kiinteä muinaisjäännös		
Suunta ja etäisyys kirkosta: Korppoon kirkosta 1 km länteen.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Korppoon Kyrklandetin pohjoisrannalla lähellä Kuggvikenin pohjukkaa Srömmantien pohjoispuolella.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6681907	E: 197500	Korkeus m mpy: 5-15
Koordinaattien tarkenne: Sijaintikoordinaatit viittaavat historiallisen rakennuksen perustaan. Ne mitattiin maastossa käyttäen GPS-paikanninta (Garmin GPSII plus). KKKJ1 -koordinaatistossa olevat koordinaatit muunnettiin ETRS-TM35FIN -tasokoordinaateiksi Maanmittauslaitoksen Karttapalvelussa.			
Peruskartta: 103212 KORPO			
Rekisterikylä (jos tarpeen):		Kiinteistötunnus (jos tarpeen):	
Tarkastaja: FM Marja Pälikkö		Tarkastusaika: 27.6.2014	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: -
Aiemmat löydöt: -
Tarkastuslöydöt: -
Tarkastusolosuhteet: Melko hyvä, mutta rehevä kasvillisuus haittasi havaintojen tekoa ja dokumentointia.
Liitteet: 2 karttaotetta ja 4 valokuvaa
Muuta: -

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: Kohde tarkastettiin Korppoon rantayleiskaavaan liittyvän muinaisjäännösinventoinnin maastotöiden yhteydessä maakunta-arkologi Kaisa Lehtosen pyynnöstä. Kohteen on löytänyt Tom Fredriksson ja siitä ilmoittanut Varsinais-Suomen maakuntamuseolle dosentti Tapani Tuovinen keväällä 2014.

Ympäristö ja maasto: Havaitut rakenteet sijaitsevat Korppoon kotiseutumuseon hoidetun pihamaan reuna-alueilla. Maaperä on melko rehevää ja rakenteiden päällä kasvaa heiniä, pensaita ja lehtipuuvesaikkua. Maasto on melko tasaista, mutta kellarinraunion pohjoispuolella alkaa maasto viettää melko jyrkästi merenrantaan.

Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja raja: Korppoon kotiseutumuseon alueelta havaittiin tarkastuksen yhteydessä neljä eri rakennetta, jotka kuulunevat museota vanhemman maankäytön yhteyteen. Tulisijallisen rakennuksen perustan lisäksi löytyi pieni röykkiö (N: 6681906, E: 197523), kulmittain sijoittuvat kivirivit sekä kivikellarin jäännös (N: 6681995, E: 197498).

Rakennusjäännöksiä sijaitsee museon piha-alueen ja sille johtavan ajotien lounaispuolella, noin 5 m tien ojasta. Vahvasti sammu-loituneen rakenteen selkein osa on kookas nelisivuinen tulisijan perusta. Sen koko on noin 2 m x 2 m ja korkeus 50 cm. Tulisijan perusta on rakennettu halkaisijaltaan 20-70 cm olevista luonnonkivistä, mutta sen päällä on punatiilen paloja. Tulisijan ympärillä on heikommin havaittavissa rakennuksen perusta, joka on noin 25 cm korkea ja kooltaan 3,6 m x 4,0 m. Tulisija sijoittuu huonetilan lounaiskulmaan. sen länsipuolella on lisäksi mahdollisesti toinen huonotila, johon viittaa 2 m x 4 m alalla oleva maantasainen kivetyk. Rakennusjäännöksen länsipuolella on matala maaterassi, etelässä maasto nousee loivasti ja muuttuu kallioksi. Pohjoispuolella, perustan ja tien välissä, on noin 60 cm x 100 cm kokoinen maakivi.

Pieni röykkiö, mahdollisesti raivausröykkiö tai tulisijan perusta, sijaitsee noin 7 m museoalueen aidasta etelään, parkkipaikan lähellä, aivan museoalueelle johtavan ajotien vieressä, suuren koivun juurella. Röykkiö on maansekainen, muodoltaan tasala-kinen, pyöreähkön kolmiomainen ja selvärajainen. Sen sivujen pituudet ovat 3-4 m ja korkeus noin 40 cm. Kivet ovat luonnon-pyöreitä ja niiden halkaisija on 20-50 cm.

Museon asuinrakennusten luoteispuolella on ainakin kaksi kiviriviä, jotka ovat mahdollisesti vanhoja viljelmien rajalinjoja. Pidempi pohjois-etelä –suuntainen kivirivi on noin 15 m ja lyhempi luode-kaakko –suuntainen ainakin 5 m pitkä. Ne muodostavat toisiinsa nähden noin 60 ° kulman. Kulmassa on noin 2 m x 2 m kokoinen ja 90 cm korkea maakivi. Kivirivit muodostuvat yhdessä kerroksessa olevista luonnonpyöreistä, halkaisijaltaan 30-100 cm kivistä. Pidemmän kivirivin keskivaiheilla on yksi kookkaampi pystyyn aseteltu kivi ja noin 5 m sen päästä etelään on useampien maakivien muodostama ryhmä. Kivirivejä saattaa olla alueella enemmänkin, mutta rehevän kasvillisuuden takia havaintomahdollisuudet olivat tarkastushetkellä huonot.

Asuinrakennuksilta rantaan vievän polun länsipuolella, pohjoiseen viettävässä rinteessä on kookas kellarin raunio. Sen ulkomitat ovat 4 m x 5,3 m ja seinien korkeus etelässä 80 cm, pohjoisessa 130 cm. Seinien paksuus on noin 1 m ja ne on rakennettu halkaisijaltaan 10-100 cm olevista luonnonkivistä. Kivien välissä on myös punatiilen paloja, mutta ei laastia. Oviaukko on itään ja sen leveys on noin 90 cm. Kellarin kate puuttuu.

Vanhan kartta-aineiston perusteella Korppoon kotiseutu museon alueella on 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa ollut niittyä ja lähinnä ensin mainittujen rakenteiden kohdalla hyvin pieniä peltokuvioita. Nämä ovat liittyneet mahdollisesti viereisen Brörknäsin torpan (?) tonttiin.

Muuta tietoa: Korppoon kotiseutumuseon alueella on kymmenkunta rakennusta, mm. kaksi asuinrakennusta, nk. Idan talo ja renkitupa, neljä aittaa, sepän paja ja tuulimylly sekä rannassa sijaitseva verkkovaja. Kaikki alueella olevat rakennukset on siirretty sinne muualta Korppoosta. (Lähteet: Turun saaristo Åbo skärgård, <http://www.saaristo.org> sekä Korpo hembygds-museum, <http://www.korpo.hembygd.fi>)

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: Melko hyvä lukuun ottamatta kellarinrauniota, joka on vaarassa luhistua edelleen.

Hoidon tarve: Rakenteiden esille ottaminen osana museoalueen ympäristönhoitoa olisi suotavaa.

Ehdotus suoja-alueeksi (mielellään myös kartalla rajauksena esitettynä): Ks. karttaliite

Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: Ei tiedossa

Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: Muinaisjäännösrakenteiden sijainti tulisi ottaa huomioon museoaluetta kehitettäessä

Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): Osviittaa alueen maankäytöstä antaa Varsinais-Suomen maakuntamuseossa laadittu maisemahistoriakartta, jossa kartat vuosilta 1896 ja 1912 on asemoitu peruskartalle. Museoalueen historiasta on saatavissa lisätietoa Korppoon kotiseutuyhdistykseltä.

5. MUUTA

Tarkastajan yhteystiedot: Marja Pälikkö, marja.palikko@gmail.com, 040 5812039

Muut tiedot: Maa-alueen omistaa Korppoon seurakunta ja museota ylläpitää Korpo Hembygdsföreningen rf.

Lähilöydöt:

Prostberget, mj.tunnus 279010002, pronssikautinen/ varhaismetallikautinen hautaröykkiö ja rakkakuopat

Pakasto åker, mj.tunnus 279010001, pronssi- tai rautakautinen hautaröykkiö

Prostbergetin uimaranta, tarkastus 2014 Marja Pälikkö, neljä historiallista ryssänuunia

Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja): -

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys:

Helsingissä 25.3.2015

Allekirjoitus:

Marja Pälikkö

Karttapohjat: c Maanmittauslaitos 3/2015

Pieni röykkiö parkkipaikan ja museon piha-alueen välissä. Kuvattu lännestä.

Historiallinen rakennuksen perusta. Etualalla uunin perusta, taaempana seinälinjaa. Kuvattu lännestä.

Kivirivejä museon piha-alueen pohjoispuolella. Kuvattu lounaasta.

Romahtanut, kivistä holvattu maakellari. Kuvattu kaakosta.